

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **Ing. R. H.**, zastoupeného JUDr. Pavlem Hálou, advokátem se sídlem Martina Kříže 8, Brno, proti žalovanému: **Policie České republiky, Městské ředitelství Brno**, se sídlem Zvonařka 18, Brno, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 31. 12. 2007, č. j. 57 Ca 69/2007 - 7,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností se žalobce (dále také „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného usnesení Krajského soudu v Brně, kterým byla odmítnuta jeho žaloba brojící proti rozhodnutí o pokutě v blokovém řízení. Tuto pokutu dostal za spáchání přestupku podle ustanovení § 22 odst. 1 písm. f) bod 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích ve znění pozdějších předpisů, kterého se dopustil tím, že dne 9. 10. 2007 „při řízení motorového vozidla za jízdy držel v ruce nebo jiným způsobem telefonní přístroj nebo jiné hovorové nebo záznamové zařízení“ a porušil tak povinnost zakotvenou v ustanovení § 7 odst. 1 písm. c) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu). Za to mu byla uložena bloková pokuta ve výši 1000 Kč, kterou stěžovatel uhradil pokutovými bloky č. NF/2007 1341919 a č. NF/2007 1341920.

Důvodem odmítnutí žaloby krajským soudem byla skutečnost, že stěžovatel nevyčerpal řádné opravné prostředky v řízení před správním orgánem.

Stěžovatel kasační stížnost podal pro naplnění důvodů zakotvených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b), e) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Namítl, že s uložením blokové pokuty nesouhlasil a chtěl věc projednat ve správním soudnictví, nicméně policisté takový postup neumožnili svým autoritativním chováním a využili stěžovatelovy neznalosti práva, když jej nepoučili, že opravným prostředkem proti blokové pokutě je nesouhlas s jejím zaplacením. Na situaci stěžovatele proto nemůže dopadat právní názor obsažený v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 12. 2004, č. j. 6 As 49/2003 - 46.

Proto stěžovatel navrhuje napadené usnesení krajského soudu zrušit.

Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti toliko ztotožnil s právním názorem krajského soudu obsaženým v napadeném usnesení a navrhuje kasační stížnost zamítnout jako nedůvodnou.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že v daném případě krajský soud odmítl žalobu, což představuje zvláštní důvod podání kasační stížnosti, zakotvený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., podle něhož lze kasační stížnost podat „z důvodu tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení.“ Uplatnění tohoto důvodu přitom pojmově vylučuje možnost naplnění některého z důvodů dalších, a to de iure [nezákonnost rozhodnutí soudu dle písm. a) cit. ustanovení, zmatečnost řízení před soudem podle písm. c) anebo nepřezkoumatelnost soudního rozhodnutí podle písm. d)] či de facto [vady správního řízení dle písm. b) cit. ustanovení]. V dalším se proto soud zabýval výhradně tvrzenou nezákonností rozhodnutí o odmítnutí žaloby ve smyslu písm. e) cit. ustanovení.

Důvodem, pro který krajský soud žalobu stěžovatele odmítl, bylo nevyčerpání řádných opravných prostředků ve smyslu ustanovení § 68 písm. a) s. ř. s. K tomu je třeba uvést, že koncepce správního soudnictví je založena na zásadě subsidiarity, což především znamená, že žalobu lze podle části třetí hlavy II. dílu 1. s. ř. s. podat až po vyčerpání řádných opravných prostředků a toliko proti pravomocnému rozhodnutí správního orgánu. Logika této zásady vychází z toho, že správní soudy nesuplují roli správních úřadů a mohou proto rozhodovat teprve poté, co je správní řízení „definitivně ukončeno“.

V nyní projednávané věci stěžovatel nepopírá, že zaplatil blokovou pokutu ve výši 1000 Kč. Podle ustanovení § 84 odst. 1 zákona o přestupcích přitom platí, že „(1) Přestupek lze projednat uložením pokuty v blokovém řízení, jestliže je spolehlivě zjištěn, nestačí domluva a obviněný z přestupku je ochoten pokutu (§ 13 odst. 2) zaplatit. (2) Proti uložení pokuty v blokovém řízení se nelze odvolat.“

Krajský soud v Brně k tomu správně citoval rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 12. 2004 (č. j. 6 As 49/2003 - 46, in: č. 505/2005 Sb. NSS), podle něhož „pokud soudní řád správní označuje za nepřijatelnou žalobu proti správnímu rozhodnutí, vůči němuž žalobce nevyčerpal řádné opravné prostředky [§ 68 písm. a) s. ř. s.], tím spíše (a *minori ad maius*) musí být nepřijatelná žaloba proti rozhodnutí (zde: rozhodnutí o uložení pokuty v blokovém řízení podle § 84 a násl. zákona ČNR č. 200/1990 Sb., o přestupcích), které bylo vydáno v důsledku soublasu účastníka řízení, a tedy jeho vědomého rozhodnutí, že přestupek nebude projednáván v řízení, jehož předmětem by bylo skutkové i právní posouzení jeho jednání.“ Na jiném místě tohoto rozsudku je uvedeno, že „jednou z podmínek přípustnosti vydání rozhodnutí v blokovém řízení je podle § 84 odst. 1 zákona o přestupcích skutečnost, že osoba, která se měla

přestupku dopustit, je ochotna pokutu zaplatit. Další podmínkou podávanou z téhož ustanovení, jež musí být kumulativně s první podmínkou splněna pak je, že přestupek je spolehlivě zjištěn. V případě, že by ten, kdo se měl dle názoru správního orgánu přestupku dopustit, nepovažoval přestupek za spolehlivě zjištěný, případně by z jiného důvodu nebyl ochoten pokutu zaplatit, bylo by třeba otázky skutkové a právní týkající se spáchání správním orgánem tvrzeného přestupku, posuzovat a bylo by tak potřeba provádět ve věci dokazování. To by probíhalo v „běžném“ správním řízení. Zabájení takového správního řízení o přestupku je tedy fakticky v dispozici té osoby, jež se měla přestupku dopustit, byť je zabavováno správním orgánem, neboť právě této osobě je dáno na výběr, zda využije svého práva na to, aby spáchání přestupku bylo správním orgánem prokazováno a aby bylo řádně prováděno skutkové i právní hodnocení jejího jednání. Faktická dispozice osoby obviněné z přestupku je tu tedy dána tím, že osoba, jež se měla přestupku dopustit, buď považuje přestupek za spolehlivě zjištěný, neboť o něm vést takové řízení, v němž by byly posuzovány jak otázky skutkové, tak otázky právní, a souhlasí se sankcí, jež je jí v blokovém řízení ukládána, nebo přestupek nemá za prokázaný a nesouhlasí tedy se zaplacením pokuty, přičemž využívá svého práva, jež jí nelze odeprít, na zabájení správního řízení o přestupku. ... Vychází-li tedy Nejvyšší správní soud z toho, že smyslem přezkumu správních rozhodnutí ve správním soudnictví je poskytnutí soudní ochrany tam, kde osoby, jež tvrdí, že byly na svých právech dotčeny, se svých práv nedomohly před správním orgánem, ač se o to pokusily, pak za situace, kdy sama stěžovatelka ani nepožadovala, aby s ní bylo vedeno řízení o přestupku, jež by bylo správním řízením v prvním stupni, proti němuž by byly přípustné opravné prostředky, a stěžovatelka tak mohla ve skutečnosti využít ještě dvou instancí v samostatném správním řízení, nemůže se nyní soudní ochrany oprávněně dožadovat.“

Citovaný právní názor je přitom odrazem setrvalé judikatury zdejšího soudu v této právní otázce. Podobně a konsekventně bylo např. v jiné věci judikováno (rozsudek ze dne 6. 2. 2008, č. j. 3 As 58/2007 - 117, in: www.nssoud.cz), že pokud „byl přestupek projednán v blokovém řízení podle § 84 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, je obnova řízení podle § 62 odst. 1 písm. a) správního řádu z roku 1967 z povahy věci vyloučena, neboť podmínkou sine qua non tohoto řízení je souhlas obviněného se zjištěním přestupku a uložením sankce.“

Stěžovatel se proto mýlí, když se domnívá, že dříve citovaný právní názor Nejvyššího správního soudu na jeho případ nedopadá. Pro úvahu, zda stěžovatel vyčerpal procesní prostředky k ochraně svých práv či nikoliv, totiž není rozhodné, do jaké míry se ztotožnil s názorem, že se skutečně dopustil přestupku, tj. jakou míru vnitřní mentální distance či akceptace dosáhl ve vztahu k rozhodnutí správního orgánu. Směrodatné je pouze to, jakým způsobem tento svůj případný nesouhlas projevil navenek, tj. zda tak učinil kvalifikovaně. Z hlediska zákonné úpravy pak představuje jedinou relevantní možností docílit standardního správního řízení odmítnutí uloženou blokovou pokutu zaplatit, jak je podrobně popsáno shora.

Je třeba mít ostatně i na zřeteli, že každé jiné řešení by v praxi nutně vyvolalo neřešitelnou situaci. Smysl blokového řízení je totiž pojmově založen na tom, že se jedná o řízení rychlé, efektivní a nastolující okamžitou právní jistotu. Proto se v zásadě nepožizuje dokumentace, protokoly a další podklady, které by byly v běžném správním řízení nezbytné pro vydání kvalifikovaného rozhodnutí. Úvaha stěžovatele, kterou lze implicitně vystopovat z jeho argumentace, by pak vedla k závěru, že i ten, kdo blokovou pokutu v tomto značně specifickém řízení zaplatí, by následně mohl zvažovat podání opravného prostředku, což by však ve svých důsledcích nutně vedlo k tomu, že rozhodnutí správního orgánu I. stupně by bylo shledáno nepřezkoumatelným (neexistuje v písemné podobě, není odůvodněno).

Ze všech shora uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení a úspěšnému žalovanému náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému právo na náhradu nákladů řízení o kasací stížnosti nepřiznává (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.).

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. července 2008

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu